

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. márczius 14.

Csütörtök.

XX. évfolyam. 21. szám.

Előfizetési árak:

Égész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetői pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A bizalmi kérdés.

A pénzügyminisztérium költségvetése fölött való tárgyalás befejezésével véget ért az államháztartás megvitatása. A visszapillantás a sokszorosítvány, sokszor nagyon vízdus vitára nem fizeti ki magát: a Dunán kívül a parlamenti szöözön a leghatalmasabb folyam az országban és valamint amaz nem lehet hosszú futása minden helyén, úgy nem lehet a szöözönt sem szabályozni az új választások előtt. Széles, de sekély mederben hömpölyögtek hullámai és csak kétszer gátolták zsilipek: a veszélylyel fenyegető marosvásárhelyi választási kihágások, azután egy szinte odavonszolt görgeteg, a parlamenten kívüli viszály egy művészeti autokrata közt és egy olyan közt, aki az szeretne lenni. A folyam immár a feledés tengerébe ömlik és kinstartónk már be is terjesztette a költségvetési törvényt. Azt jelenti ez, hogy a képviselőház megcsinálta pénzügyi végrendeletét s most már csak arról van szó, ki legyen a végrendeleti végrehajtó. Mert józan alkotmányos felfogás szerint, mely államháztartásunk kettétagozásában is megtestesült: az összes miniszteri tárczák budget-iben és a tulajdonképpeni költségvetési törvényben, a költségvetést az államnak szavazzák meg, aminek, ha a parlament teljesíti kötelességét, egy évben sem szabad elmaradni, míg a költségvetési törvény, az ugynevezett „appropriáció-záradék” megszavazása azt jelenti, hogy az ország képviselői a kormányt méltónak tartják a bizalomra, hogy a költségvetést kezelje s végrehajtsa.

Tehát az a kérdés jutott döntéshez, vajlon a megfelelő bizalmat helyezi-e a parlament Széll Kálmán kormányába? Az a válasz, hogy hisz Széll Kálmán erős és szilárd többség felett rendelkezik s így az eredmény már eleve nem lehet kétes kritika nélküli és felületes lenne: a többségi szám ezuttal sokkal több és jelentősebb tárgyilagosságot fog kifejezésre juttatni. Mindenekelőtt azt is figyelembe kell venni, hogy az ellenzék is csak elvi bizalmatlansággal viseltetik a Széll minisztérium iránt, mely bizalmatlanság csak a közjogi álláspont különbségéből ered; de mindig feltétlenül el kellett ismernie az ellenzéknek azt a gazdag szakismeretet, szellemi munkásságot, önzetlenséget és loyaltást, mely e minisztérium működésében érvényesül. Ha a néppárt, a reakció fanatikus előharczosa, kellemes kivételt képez ebben, és a Széll minisztériumát főleg ennek nagy előnyei miatt személyes bizalmatlanságával tiszteli meg, ez csak egygyel több jogezime a dicsőségre és büszkeségre ennek a minisztériumnak, melynek nézetei és a néppárti közt — tudjuk — „egy egész világ forog.”

De ez a többség sem merül ki gerinczetlen mamelukszolgálatban. E hatalmas seregben elég személyes és gazdasági elmentét merült fel; de csakhamar eltűntek annak a messzetekintő államférfinak csillapító kérélésére, ki egyesítő hazaszere-

tetben olvasztotta fel azokat. Elég önállósági ösztön nyilvánult sok klub értekezleten; de ennek az ösztönnek legbőlebb kifolyása az önkéntes alárendelésből állt ama hatalmas egyéniség vezetése alá, kinek politikai meggyőződésével mindnyájuk meggyőződése a legbensőbb összhangban állhatott. Ha most e párt bizalmát szavaz a Széll minisztériumnak, az a legkevésbé sem holmi előzetes választási manőver, melyet mandátum után epedő jelöltek végeztek, hogy döntő pillanatban biztosítsák maguknak a hatalom birtokosainak támogatását. Azért nem, mert eltekintve attól, hogy a kuria bíraskodása választási ügyekben már érvényre jut, a Széll-minisztérium már harminczhat választásban bebizonyította intenzióinak mocsoktalan tisztaságát, és így jövőre is a közvéleményt érvényre segíti és csak olyan szabadelvű jelöltet léptet fel a kormány zászlója alatt, kit a választók határozott nyíltsággal készőromest kívánnak képviselőjükknek. A szabadelvű többség tehát legbelsőbb szükségéből fogja a pénzügyi törvényt s ezzel korlátlan bizalmát megszavazni a Széll minisztériumnak, mint hü visszhangját ama bizalomnak, melylyel az egész ország viseltetik a kormány iránt. Mert jövődől jólétét, előrehaladó fejlődését legbiztosabb helyen Széll Kálmán politikai vezetésében tudja az ország.

(—) — márczius 11.

Az országgyűlés költségei. Ama jelentés szerint, melyet a képviselőház 1901-ik esztendei szükségletéről a Ház gazdasági bizottságának előadója, Molnár Antal előterjesztett, a képviselőháznak ideai összes személyi és dologi kiadásai 3,361.432 koronára fognak menni, 3,520 koronával kevesebb, mint a mult esztendőben. Ez az összeg az egyes kiadási tételek között így oszlik meg:

Személyi kiadások. Képviselők tiszteletdíjai a törvény értelmében 2,188.800 korona; képviselők lakásbére 796.000 korona; az 1893: VI. t. 4. §-a értelmében felmerülhet kiadásokra 12.000 korona; a Ház választott tisztviselőinek illetményei 49.600 korona; hivatalnokok és szolgák illetményei 217.032 korona; segítség és jutalom 4.000 korona; nős vagy családok szolgák rendkívüli segítése 2300 korona.

Dologi kiadások. Nyomdai kiadások 90.000 korona; a könyvtár gyarapítására 12.000 korona; az 1861. év előtti országgyűlési iratok gyűjtésére 4000 korona; irodai és háztartási költségekre 88.000 korona.

Az országgyűlésnek ez ideai szükségleténél gyevenezer korona többletet okoz az a körülmény, hogy a delegációk ideai ülészakát Bécsben fogják megtartani, — ha ugyan egyáltalán megtartják.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru.

Legújabb: hogy Botha és Kitchener lord között tényleg békétárgyalások folynak. — Balfour is megemlítette az angol alsóház ülésén.

Ezt a burokra nézve jó hírnek mondhatjuk; mert, ha az angol kormány békefeltételekről békealkudozásokba bocsátkozik, akkor természetesen le-

mondott, amihez előbb annyira ragaszkodott: a „föltétlen megadás” követeléséről.

De bizonyítja azt is, hogy ha a nagyhatalmu Anglia a burokkal egyáltalában alkudozásba bocsátkozik, akkor annak a bur haderőnek még mindig olyan jelentékenynek kell lennie, amelytől ellensége félhet.

Krüger azonban csak a „teljes függetlenség” biztosítása mellett akar békéről hallani.

Ebben, mint hírlik, egyetért vele De-Wett, Delarey s több tekintélyes bur tábornok, akik más alapon nem hajlandók békét kötni.

Szomorú volna s a burok ügyére okvetlenül a leghátrányosabb, ha nézeteik és észjárjaikra nézve egymás közt meghasonlanának.

Reméljük, ettől a veszedelemtől meg fogja őket őrizni a gondviselés, akár bókére, akár szabadságharcuk folytatására határozzák el magukat.

Háromszék vármegye közigazgatási bizottságának üléséből.

Sepsiszentgyörgy, márczius 6.

A bizottság ülését Potsa József v. b. t. tan. főispán megnyitván, a szakelőadók terjesztették elé első sorban jelentéseiket, a melyekből felemlítjük a következőket:

Közigazgatás.

Sent-Iványi Miklós alispán jelentése szerint dr. Beldi Pál szolgabíró 5 napi és dr. Zentai Dávid járásorvos 4 napi szabadságidőt élveztek.

Igtatóra érkezett 2560 darab.

Egyéves utlevél kioszközlötetett 258 darab, 15 napos utazási igazolvány kiadott 162 darab. A vármegyei pénztár és összesített gyámpénztár vizsgálatairól felvett leleteket és jegyzőkönyvet bemutatta.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök előadta, hogy január végén az árvak létszáma volt 12701, február hóban gyámság alá helyeztetett 51, összesen 12752 személy. Ebből felszabadult teljkorúság által 42, nagykorúsítás által 7, férjhezmenetel által 2, halálozás által 6, együtt 57 személy. Február végén gyámság alatt maradt 12695 személy.

Háromszék vármegyei összesített gyámpénztáról leadott forgalmi kimutatás a következőket tartalmazza: Kézpénz áthozatal január hóról 10472 kor. 83 fillér. Ehhez összesen bevéteztett 20737 kor. 1 fill. Ebből kiadott együtt 13575 kor. 89 fill. Melyet a bevétezből levonva 7161 kor. 12 fill. kézpénz jött át márczius hóra.

Magánkötvény áthozatal január hóról 552318 kor., február hóban kikölsönöztetett 7100 kor., összesen 559417 kor. Kiadott tőketörlesztések által 1200 kor., márczius hóra áthozott 558217 korona.

Adóügyek, pénzügy.

Fabritius Hugó, kir. pénzügyigazgatóhelyettes bejelentette, hogy a megelőző hóról átjött hátralék 207, február hóban jött 2628, összesen 2835 darab, ebből elintéztetett 2440, maradt hátralék 395 darab.

Az összes ágazatokban február havában befolyt 205.332 kor. 5 fill., tehát kevesebb a megelőző évi hasonhavinál 5986 kor. 20 fillérrel.

Egyenesadóban befolyt február hóban 71838 kor. 45 fill., tehát kevesebb a megelőző évi hasonhavinál hátralék 5680 kor. 26 fillérrel.

Fogházügy közbiztonság.

Stocker Antal, kir. ügyész jelentése szerint a kézdivásárhelyi kir. törvényszéki, valamint a vár-

megye területén lévő kir. járásbírósi fogházakban 1901. február hó utolsó napján le volt tartóztatva 47 elítélt, 14 vizsgálati, összesen 61, ezekből 51 férfi, 10 nő.

Bűnvádi feljelentés a hó folyamán beérkezett 58.

Súlyosabb bűneset 1 merült fel.

Törvényszéki boncolás 1 esetben volt.

Közmunka, közlekedés.

Gyárfás Győző, kir. főmérnök havi jelentéséből felemlítjük:

Az ismételt bekövetkezett hóesés és hófúvások folytán kisebb mérvű közlekedési akadályok származtak Nyujtód, Lemhény, Bereczk községek határain átvonuló állami közutszakaszokon. A brassó—ojozi állami közut 90—91 klm. szakaszán előfordult partomlás helyén a támasztó- és bélésfalak építésére Zuliáni Péter és Bosin Emmánuel társvállalkozókkal kötött szerződést 25.434 korona 69 fillér költségösszeggel kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltósága jóváhagyta.

Nyén községben építendő állami iskolára Pap Dezső vállalkozóval kötött szerződést a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter 34.267 korona 40 fillér vállalati összeggel jóváhagyta.

Legközelebb Maksán építendő állami iskola munkái fognak átadásra kerülni, Nagy Mihály Sándor vállalkozónak.

Katona dolgok.

A póttartalékos újonczok öröme.

A honvéd póttartalékos újonczok részére örömhírt jelenthetünk. A tartalékos újonczok ugyanis most már az előző években tapasztaltakhoz képest egyre nyugtalankodnak, hogy eddig a behívókat nem kapták meg, holott a 8 heti kiképzésre szóló behívó jegyeket az előző években ez időtájtban szokták kiküldeni a katonáktól. Ezuttal azonban egyelőre nyugodtak lehetnek a tartalékosok, hamarosan nem hívatnak be, mert a honvédelmi miniszter legújabb rendeletével a behívás idejét megváltoztatta.

A rendelet szerint ugyanis a honvéd gyalogezredek póttartalékosai 8 heti katonai kiképzetést végezt az eddigi eljárástól eltérőleg, a folyó évben és további rendelkezésig jövőre is nem március hóban, hanem október 6-án hívatnak be. És pedig első sorban mindig a régibb és csak azután az ifjabb évfolyamok.

Legjobban jártak az új intézkedés folytán azok az 1893., 1892., 1891., 1890. és 1889. évi sorozású

póttartalékosok, akik még kiképezve nincsenek, mert ezek — mivel már nem fegyvergyakorlat kötelezettek — kiképzésre sem lesznek behíva.

A honvéd póttartalékos tanítók és tanárokra a rendelet nem vonatkozik, mert ők ezután is az iskolai szünidő alatt kerülnek kiképzés alá. Azon altisztek egyrészenek pedig, kik rendes körülmények közt a folyó évi fegyvergyakorlat után hazamennek, a póttartalékosok kiképzése végett két hónapi időtartamra vissza kell maradniuk.

Tanügy.

Népoktatás Háromszék megyében.

— Csánky Gyula kir. tanfelügyelő jelentése a közigazgatási bizottság ülésén. —

— március 9.

Február hó folyamán a hivatalomba érkezett jelentések, beadványok, megkeresések és rendeletek körül külön szám alatt iktatóra vétetett 369 ügydarab. Az ezekben tárgyalt ügyek az e hó folyamán postára adatott 765 kiadványban legnagyobb részt mind el is intéztettek.

Mint a közigazgatási bizottság tanügyi előadója, február hó folyamán 82 új ügydarabot kaptam, melyekkel a január és február hónap általam előadott ügyek száma 229-re emelkedett.

Hivatalom e keretben mozgott február havi közig. munkásságának nevezetesebb tárgyai voltak: a rendes iskolába járás ellenőrzése; az 1899—900 tanévi statisztikai „Főkimutatások” felküldése; a tandíjmentességben részesült áll. iskolai növendékekre vonatkozó kimutatások szétküldése; a gazdasági ismétlőiskolák állansegély iránti kérvényeinek felterjesztése; a 30 filléres tanítói nyugdíj-alaphoz való hozzájárulási díjak beszedhetése czéljából szükséges előirásai kimutatásoknak az adóhivatalok részére megküldése; a községi és a felekezeti iskolák részére engedélyezett taneszközközlő szol. átvételi elismervények egybegyűjtése; a szervezés alatt álló és a még szervezendő kisdodóvódára nézve felkivánt jelentések és kimutatások felterjesztése; a közigazgatási bizottság 1899. évi jelentésében egy vagy más szempontból kifogásolt iskolára vonatkozólag felkivánt részletes és tüzetes jelentés előterjesztése; a közig. bizottság 1900. évi jelentése előadói ügykörömet tárgyaló részének összeállítás stb.

A rendes iskolába járás ellenőrzése tárgyában jelzem, hogy a tankötelezettség érvényre emelése tárgyában előírt teendők elmulasztásáért avagy hanyagul, vagy nem a fennálló szabályoknak megfelelőleg történt teljesítéséért a baróthi, zalánpataki, soósmezői, k.-almási, szt.-katolnai, barátosi, körösi,

hidvégi, fétyi, és zaláni községi előjáróságok ellen kellett az 1501—95 k. b. határozat értelmében bíróságot kérnem.

A statisztikai főkimutatások felterjesztése alkalmából a múlt havi jelentésemben tett ígérethez képest tisztelettel jelentem a következőket:

Tanköteleseink száma volt, a mint jelzém 25921. Az 1889—900 iskolai évben tehát egy de-
ezenniummal ez előtt 225566. Szaporodás 10 év alatt 3335, (14.7%) Mindennapi iskola köteles most 17911, 1889—90-ben 16577; ismétlő most 8010, akkor 6009. Vallás szerint róm. kath. 8189—7289; (11.3%) gör. kath. 468—211; (121%) gör. kel. 5127—4162 (23%) ev. ref. 10987—9850; (11.5%) ág. 48—31; unitárius 930—950; izr. 172—93. Anyanyelv szerint: magyar 21705—19360; (12.1%) német 16—2; román 4192 3200; (31.7%), tót 8—24.

Iskolába járt és pedig elemi mindennapiba 1899—1900-ban 14.930, 1889—90-ben 12.777, szaporulat (16.8%). Most a mindennapi tanköteleseknek 83.3%-a akkor 76.4%. Az összes iskolába járók száma most 19652, akkor 16872 vagyis az összes tanköteleseknek 75.9 illetőleg akkor 74.7%. Vallás szerint róm. kath. 6600—5526; gör. kath. 187—147 gör. k. 2726—2511 ev. ref. 9117—7904 ág. 31—28, unit. 838—683, izr. 153—81. Anyanyelv szerint, magyar 17547—15941, német: 14—2 román 2068—1912 tót 20—24.

Iskolába nem járt 6269—5707. Most a tanköteleseknek 24.1%-a akkor 25.2%-a.

Iskolánk volt a most mult iskolai évben 159, az 1889—90 tanévben 158. Jelleg szerint: állami most 53 elemi és 4 polgári, akkor 5 elemi 2 felső nép és 1 polgári; községi most 31 elemi és 3 iparos tanoncz, akkor 61 elemi, 1 polgári és 3 iparos tanoncz; róm. kath. most 27 elemi, akkor: 29 elemi gör. kath. most egy sines, akkor volt egy elemi gör. kel. most 18 elemi, akkor 23 elemi; ev. ref. most 9, akkor 26 elemi: unitárius most 2, akkor 3 elemi, magán most 2, akkor 1 elemi; egyesületi most 2 elemi 1 polgári egy iparos és egy kereskedő tanoncz, akkor 4 elemi.

Tanítók száma az 1899—1900 tanévben 319, 1889—90-ben 278. Állami iskolánál működő most 175, akkor 31; községinél most 41, akkor 126; róm. kath.-nál most 53, akkor 50; gör. kath.-nál most egy sines, akkor volt 1; gör. kel.-nél most 2, akkor 24; ev. ref.-nél most 15, akkor 35; unitáriusnál most 4, akkor 5; magán iskolánál most 2, akkor 1; egyesületinél 7, akkor 5. Képesített most 307, akkor 263; nem képesített most 12, akkor 15. Férfi most 254, akkor 239; nő most 65, akkor 39.

(Folyt. köv.)

T Á R C Z A.

A kenyér.

Dr. Jókai Mórtól.

A kenyér, a mindennapi kenyér!

Mi, akik a kenyeret nem ismerjük másképp, mint szükséges járulékat izletes lakomáinknak, nem gondolunk arra, hogy vannak testvéreink, embertársaink sok ezrével, akiknek a kenyér az egyedüli tápláléka, akiknek imája nem megy azontul, hogy „add meg mi nekünk a mindennapi kenyerünket.”

Pedig mennyi édes emlék szövődik e szóhoz a multból, saját életünkéből!

Az elbujdosott fiura azt mondtuk: „majd viszsza-hoz az édes kenyér!”

Az elvesztett nagy javakra azt jósoltuk: „lesz még szőlő, lágy kenyér.”

A jégverésre azt mondtuk: eltört a kenyér botja.

Az apának az a neve volt „kenyérkereső.” A jó baráté „kenyerespajtás.”

Amit az apa utjából hazahozott, az volt a „madár látta” kenyér; amit az anya otthon kisütött, azt hívjuk „kakastejjel, varjuvajjal sült kenyérnek.” De jó is lehetett!

Csodákban, szent emlékekben is megvan örökítve a kenyér. Illés prófétának a holló hordja a pusztába a kenyeret.

A messiás hat árpakenyérrel megvendégeli ezreit a hallgatónak, s mikor utolsó vacsoráját

tartja a tanítványával, a kenyeret megtörve, így szól: „ez az én testem.”

Ez a szentséges kenyér hiányzik százezernyi honfitársunk asztaláról, üres tarisznyájából. A betegek, gyámoltalan asszonyok, a kisderek ajka imádkozik érte. Gyorsan repül föl az ima az égbe, még gyorsabban jön alá a parancsoló válasz az égből, mi hozzánk, akiknek Isten áldását kölcsön adta Bizonyára kölcsön és beszámolásra.

Kincseink, földi dicsőségünk, nagy hatalmunk mind nem kísér fel bennünket az égbe: dojtetteink, a nyomorultakhoz hozott segítségünk elkísér bennünket az örök bíró ítélő székéig. Az a darab kenyér ott lesz az osztó igazság mérlegén.

Hallgassuk meg a százezerek elsőhajtott imáját: „add meg nekünk a mi mindennapi kenyerünket” s teljesítsük, amit Isten válaszul küld ez imára. Nekünk szól az. Amen.

Góbéságok.

Gyűjti: Csulak Lajos.

Hová vezet az út. Rossz kedve volt az atyafinak, nem sikerült a vásár, ballagot haza nagy szomorán. Ilyen állapotban más ember sem, így a székely sem szeret beszélgetni. Hogy rövidítsen az uton, félreacsapott az országutból egy rövidebb utra, mely az erdőn vezetett keresztül. Utjában egy idegen emberrel találkozott, a ki — úgy látszik — el-
tévészette az utat. Megkérdezte a székelyt: — Ugyan atyafi! mondja meg merre vezet ez az út? — E bi-

zony — felel a székely rövid hamissággal — egyszerű fel s egyszer le! Azzal ment tovább.

Visszavonta a szavát. Egy világlátott székely, a ki sokáig szolgált mint parádés kocsis és inas, városokon nagy uraknál, öregségére hazahúzódtott a maga falujába. A mezei munkától már elszokván, úgy biztosított magának egy kis kényelmes életet, hogy boldocska nyitott. Élelmes ember volt, az üzlet elég jól virágzott s az atyafi éledélt belőle a feleségével. Történt pedig hogy kereseti adó alá fogták az illetőt. A kinstár képviselője azonban sokkal nagyobb adóval terhelte meg, mint a mennyit ő helyesnek vélt. Nem is késett azonban! rekurálni az adókövetőbizottsághoz. A bizottság megidézte és folyt a tárgyalás. Hiába volt azonban az atyafinak minden erőlködése, ellenbizonyítéka, azért a bizottság mégis a kinstár javára döntött. Egy nagyon kihozta a sodrából s mikor látta, hogy sehogy sem boldogodik, felkiáltott mérgesen: Nem ért ehhez a bizottság! Ennek a bizottságnak fele számár! Persze, hogy lett erre nagy felzúdulás! Miféle sértés! Hogy mer így nyilatkozni a bizottságról! Az elnök szigorúan rendreutasította s rárendelt, hogy azonnal vonja vissza a szavait. Az atyafi belátta, hogy csakugyan elszólotta magát, késznek is nyilatkozott arra, hogy a szavait visszavonja. — Bocsánatot kérek — mondta — visszavonom a szavaimat s elismerem, hogy a bizottságnak fele nem számár. Azután mosolygott magában, mert hiszen ezzel éppen ugyanazt mondotta. — Jegyzet: Valami öt-hat évvel ezelőtt ez a hazai lapokat végig járta, de nem mint góbéság! a dolog pedig tényleg egyik székely megyében történt.

EGYESÜLETI ÉLET.

— A kézdívárshelyi r. kath. egyház közgyűlése. —

A kézdívárshelyi róm. kath. egyház községe mult vasárnap március 10-én délután nagyon népes és érdekes közgyűlést tartott László József lelkényi plebános, mint püspöki biztos tapintatos vezetése mellett.

A püspöki biztos gyönyörű, vallásos és hazafias eszmékben gazdag beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, meleg elismeréssel hivatkozván a kézdívárshelyi polgárság vallásos és hazafias erényeire, nemes áldozatkészségére.

Az első tárgya a lelkész részére a minorita rendfőnök és Gróf Majláth Gusztáv püspök által kívánt 600 korona tiszteletdíj megszavazása képezte. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy eddig a k. vásárshelyi r. k. hitközség hívei a lelkész javadalmazásához egy fillérrel sem járultak. Ezen a majdnem képtelen állapoton változtatott a közgyűlés, a midőn bár hosszas és közben-közben izgatott vitafolyás után egyhangulag kimondotta, hogy az eddigi kepeilletmény fentartásával, de a hivatkozott újabb megterhelése nélkül ez évtől kezdve 600 korona tiszteletdíjat ad a hitközség lelkészének a kongrua rendezéséig, azon feltétel mellett, hogy jövőben sem a kepe, sem a lelkész fizetés a hivatkozott egyáltalán nem fog emelkedni. A segédlelkész részére szintén megállapított a közgyűlés 240 korona tiszteletdíjat, de ezt Gróf Majláth Gusztáv Károly püspök jóindulatú közreműködésével az erdélyi r. k. kongregációból fogja kapni a hitközség.

A közgyűlés második és fontos tárgyát a Molnár Ferenc és Ifj. Bándy István lemondásával megüresedett főgondnoki, illetve aligondnoki állások betöltése s az egyháztanács újrászervezése képezte. A főgondnoki állásra Dr. Bánffy Zsigmond, az aligondnoki állásra Dr. Varga Bélát, közügyeink lelkes munkását választotta meg a közgyűlés egyhangulag. Az egyháztanács tagjaivá szintén egyhangulag megválasztottak: Dr. Balogh Vendel, Dávid Antal, Dávid István, Fejér Károly járásbíró, Fejér Antal, Fekete Márton, Dr. Gulya László, Jakab István, Nagy József, Piblinger Vince, Révész Cyrill, Tuzson Pál, Vajna Károly, Welner György, Wertán Venczel, Id. Zsigmond György Kézdívárshelyről, Bertalan András és Rancz Sándor Oroszfaluból, rendes tagokká, Dávid Gyula, Hamar Zoltán, Konez Károly, és Várhelyi György K. Várhelyről, Bertalan Gábor és Fogarasi Lajos oroszfaluból, pötagokká hivatalból tagjai az egyházi tanácsnak a segédlelkész és énekvezér, továbbá a két tiszteletbeli gondnok.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Jakab István, Wertán Venczel és Dr. Varga Béla felkérésén, a közgyűlés meleg köszönetet szavazott László József püspöki biztosnak, ki az elnöki teendőket kiváló apintattal végezve, a felmerült fontos kérdések megoldásához nagy mértékben hozzájárult. Még egy pár indítvány letárgyalásával a szép rendben lefolyt közgyűlés lelkes hangulatban eloszlott.

Málik József.

A székelyföldi sajtónak, a székely közmivelődésnek nagy gyászja van: Málik József, a Sepsiszentgyörgyön megjelenő „Székely Nemzet” felelős szerkesztője, sepsiszentgyörgyi polgári leányiskola igazgatója, pár heti súlyos szenvedés következtében, szívizélhűlésben f. hó 11-én éjjel meghalt. Kihullt kezéből a toll, melyet oly nagy lelkesedéssel, oly nagy hivatottsággal forgatott. Háromszékvármegye s az egész Székelyföld kulturájának, közigazgatásának emelése, és egyszersmind a szabadelvű eszméknek a Székelyföldön való propagálása érdekében. A mi az utóbbi két évtizedben Háromszékvármegye kulturális és közigazgatási ügyei körül haladás történt, azok sikeréből jelentékeny rész illeti Málik Józsefet, a ki minden nemes eszméért, melyet a székelység érdekében valónak tartott, valódi hévvel emelte föl lelkesítő, buzditó, kérő, esdő szavát. Korai halála ezért jelentékeny veszteség megyénk s általában a székelység ügyeire nézve s abban különösen azon intézetnek is, mely két évtizeden egyedül állva megyénkben, a nőnevelésnek

oly sok és hasznos szolgálatot tett: a sepsiszentgyörgyi polgári leányiskolának, mely finom lelkiületű igazgatóját, szép képzettségű tanárát veszítette el benne. De veszteséget, jelentékeny veszteséget okozott a Málik József halála a „Háromszékvármegyei Tanítótestület” életében is, a melynek egyik kiváló munkás és lelkes tagja, a sajtóban egyik legtekintélyesebb támogatója volt s a ki akkor is megmaradt a tanítótestület kebelében, a midőn a polgári iskolák tanárai alig 1—2 kivétellel kiléptek onnan. A ref. egyház is gyászolja a boldogultat, a ki a sepsiszentgyörgyi tekintélyes ev. ref. egyházközségnek évek óta nagytevékenységű főgondnoka volt. Végül: gyászolja lapunk is az elhunytat, ki mindig igazi kollegiális szeretettel viseltetett irányunkban. Legyen emléke áldott, pihenése csendes.

Közegészségügy.

Az egészség tizparancsolatja. A párisi orvosegyesület pályadijat tűzött ki oly munkára, a mely tiz pontban előírja az egészség legfőbb szabályait. Egy Decomes nevű orvos a következő munkával nyerte meg a pályadijat:

I. Kéj föl korán, feküdj le korán, használd föl jól a napot.

II. A víz, meg a kenyér tartják fenn az életet s a tiszta levegő, meg a nap nélkülözhetetlenek az egészségre.

III. A mértékletesség az életben a legjobb életelixir.

IV. A csiszolás megvéd a rozsdától a legjobb karban tartott gépek legtovább dolgoznak.

V. Elégendő alvás erősít, tulságos sok elpuhit és gyengít.

VI. Jól öltözködni annyit jelent, mint a test részeire a korlátlan mozgás biztosítása mellett megtartani a szükséges meleget. Óvakodjunk minden hirtelen hőmérsék-ingadozástól.

VII. A tiszta és világos ház kellemessé teszi a tűzhelyet.

VIII. A lélek megnyugszik és fölfrissül a mérsékelt szórakozástól.

IX. A jókedv megszeretteti az életet. A szomorúság és a bátortalanág gyorsítja a megvénülést.

X. Ha agyad után élsz, ne enged megmerevedni a két karodat és két lábadat. Ha karod munkájával tartod fenn magadat, ne mulasd el elméd művelését.

JÓTÉKONYSÁG.

Kenyér a szegényeknek.

— Február hónapi beszámoló „Szt.-Antal kenyéré”-ről. —

Folyó év január haváról február hóra maradt kenyérpénz: 71 K. 17 f. Ehhez járult a hó folyamán: febr. 5-én a templomi gyűjtőperselyből: 17 K. 26 f., 12-én 25 K. 61 f., 19-én 11 K. 9 f.; 26-án 22 K. 10 f.

Február 1-től 28-ig az üzletekben elhelyezett perselyekből összesen: 29 K. 65 f. és pedig: Bartha Gyula 72 f., özv. Császár Lukácsné 2 K., Dávid Antal 8 K., Itj. Dávid István 3 K. 4 f., Dobál Lajos 2 K. 28 f., Fejér L. Fiai 1 K. 64 f., Finta Albert 2 K., Gyárfás Károly 2 K. 40 f., Kovács Ferencz gyógytár 2 K. 68 f., Száva Dávid 1 K. 13 f., Turóczy István 30 f. Tehát a bevétel a január havi áthozattal összesen: 176 K. 88 f.

Kiadás: Február hó 3-án 75 kg. kenyér, 27 kg. főzliszt és sütés 20 K. 65 f. 10-én 75 kg. kenyér, 30 kg. főzliszt és sütés 21 K. 25 f., 17-én ugyanaz 21 K. 25 f., 24-én ugyanaz 20 K. 83 f., vagyis a kiadások összege: 88 K. 98 f.

Marad február hóról március havára kenyérpénz: 92 K. és 90 f.

Kiosztottunk ismét hetenkint kedden 1/2-9 órakor 50—50 drb, 2 klgrammos fehér kenyert és 27—30 kg. főzlisztet 3—3 kg. adagokban, vagyis összesen: február hóban 200 drb. kenyert 400 kg. sulyban és 117 kg. főzlisztet mindig 60—60 szegény között. Január 1-től február végéig: 400 drb. kenyert 8 mm. sulyban és 231 kg. főzlisztet.

A hó folyamán 4 szegény ruhasegélyben is részesült.

Kézdívárshelyt 1901. márcz. hó 1-én.

Tamásy Imre,
róm. kath. lelkész.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Mihály Gergely kir. törvényszéki írnokot a kézdívárshelyi kir. törvényszékhez a Tornyai Lipót nyugdíjazásával megüresedett helyre kinevezte kir. segédtelekkönyvvezetővé.

— Papválasztás. A Kovács István elhunytával megüresedett ref. lelkészi állást f. hó 11-én töltötte be a kézdívárshelyi ev. ref. egyházközség. A választás reggel 9 órakor vette kezdetét, nem mindennapi érdeklődés mellett. Miután János Lajos marosújvári pap visszalépett, a választás 12 pályázó közül csak két jelölt: Szabó Jenő ifjefalvi és Veres Károly paplelki lelkészek között történt. Délután 2 órakor végződött a szavazás, melyben összesen 194 választó vett részt. Szabó Jenő szavaztak 165-ön, Veres Károlyra 29-en s így a különféle egész, fél, negyed és nyolcad szavazatok összeszámolása szerint Szabó Jenő 107 szavazattal, Veres Károly 15 szavazata ellenében, nagy többséggel megválasztott kézdívárshelyi ref. pappá. Szabó Jenő egyike a legkitűnőbb szónokoknak, jeles költői tehetség s így megválasztása egyházunkra nézve határozott nyereséget jelent. De városunk közéleté, mivelődési s humánus ügyei is kiváló munkást fognak benne nyerni s így nincs okunk kételkedni abban, hogy megválasztása általános megelégedéssel fog minden körben találkozni. A választás a legpéldásabb rendben és csendben folyt le, vezetője Bodor Géza esperes akadályoztatása miatt Kelemen Győző lelkész kézdívárshelyi közügyigazgató s mellette Keresztes Ede, főgondnok volt, a kik mindenre kiterjedő figyelemmel és tapintattal igyekeztek a választást keresztülvinni.

— Új gondnokok. A kézdívárshelyi r. kath. egyházközség vasárnapi közgyűlésében méltó kezbe tette le az egyház ügyeinek vezetését, midőn főgondnökká Dr. Bánffy Zsigmondot, s aligondnökká Dr. Vargha Bélát választotta meg egyhangul lelkesedéssel. Dr. Bánffy Zsigmond az új főgondnok, az erdélyi r. k. státusgyűlés képviselője s mint egyháztanácsos másfél évtizeden keresztül eddig is kiváló részt vett az egyház ügyeinek intézésében s a gymnasium fejlesztése körül is maradandó érdemeket szerzett: kiváló intelligenciát és magasfokú ügyszeretetet visz új állásába. Dr. Vargha Béla, az új számadó gondnok, ifjú lelkesedéssel kért részt már is magának a közügyek szolgálatából s ez állásban is bizonyára érvényesíteni más téren már bemutatott nemes ambícióját s ekként úgy az új gondnokoknak, mint a hitközségnek csak gratulálnunk lehet a szerencsés választáshoz.

— Az érdem elismerése. Lelkesen, önzetlenül, és nemes buzgalommal szolgálták éveken keresztül a k. vásárshelyi r. k. egyházat Molnár Ferencz főgondnok és Ifj. Bándy István aligondnok. Most ez állásaikról lemondván mindketten, az egyház közgyűlése szép elismerésben részesítette a két derék férfit Molnár Ferencz tiszteletbeli főgondnökká, Bándy Istvánt tiszteletbeli aligondnökká s ezen alapon az egyház örökös tagjaivá választotta. Az első nevéhez fűződik a templom és temető kerítés újra javítása, Bándyhoz a hitközség anyagi ügyeinek teljes rendbe hozatala. A közgyűlés elismerése tehát méltó érdemeket jutalmazott.

— Halálozás. Bőjthe Gézáé sz. Lehrer Cecília a sepsiszentgyörgyi áll. isk. kitűnő tanítónője, egy kedves, ifjú, mivellettű asszony, f. hó 9-én, 33-ik éves korában, súlyos betegség után elhunyt, két kicsiny árva, szerető férjét s végtelen bánatot hagyva maga után. Temetése f. hó 11-én ment végbe Sepsiszentgyörgy-Szemerján, tanítóársai, tanítványai s nagy közönség meleg részvéte között, legyen emléke áldott.

— Halálozás. Dr. Otrobán Nándor, nyug. m. kir. honvéd ezredorvos, 1848/49-es honvéd hadnagy, a brassói magyarság egyik kimagasló vezérfőfia, a brassói első magyar petróleumgyár megalapítója, f. hó 9-én 74 éves korában influenzában váratlanul meghalt. Halála jelentékeny veszteség a brassói közéletre s különösen a magyarságra, melynek egész életét szentelte. Nyugodjék békességben.

— Március 15-iki ünnepély. A kézdívárshelyi állami polg. fiúiskola 1901. március 15-én d. e. 9 órakor a III. oszt. tan érmeiben hazafias ünnepélyt rendez, melyre a szülőket és érdeklődőket ha-

zafiasan meghívja a rendezőség. Műsor: 1. Hymnusz, éneklő az ifjuság 2. Megnyitó beszéd, tartja: Z a j z o n Sándor tanár. 3. Szavai: Bakk Imre VI. oszt. tanuló. 4. Ének. 5. Felolvas: Szőcs Lajos VI. oszt. tanuló. 6. Ének. 7. Nemzeti dal, szavai: Balog Albert VI. oszt. 8. Szózat, éneklő az ifjuság.

Szerkesztői üzenetek.

Állami. 1. Szántó Vitus — egy kezdő, de — bizonyára Ön is így tudja — jó tehetségű ifjú író. Ez idő szerint Kolozsvárott lakik. 2. Hogy ki az a „Székely Huszár” az a volt szerkesztő titka s hogy most miért nem ír: azt mi éppen nem tudhatjuk. 3. Nagy a kalocsinija, mit tegyen, hogy a nagy sár le ne hull a lábáról? Tegyen belül a kalocsni orrába rongyot, vagy pamutot; vagy kérje meg a városi gazdatisztoszt, hogy a hol ön jár, onnan takarítsa föl a sarat.

F. L. Bereczkben. A ki nem tud arabosul, az ne beszéljen arabosul. „A szentmihályhegyi kísértet” ez. műről írott, bírálatnak nevezett elmefuttatása nélkülözve a közölhetőség mértékét, papirkosárba került. Más irányban tessék próbálkozni.

Felolvas szerkesztő és lapfőnököse ifj. Jancsó Mózes.
Főmunkatárs: Vajna Károly.

Árlejtési hirdetmény.

A peselneki róm. kath. templom és kerítés helyreállítására erdélyi püspök ur Gróf Majláth Gusztáv Károly ő méltósága 1001—1901. sz. a. 2233 koronát engedélyezvén, eme munkálatoknak a mérnöki tervrajz és költségvetés szerinti felvállalására zárt ajánlati versenytárgyalást nyitok s annak megtartására határnapul 1901. évi március hó 24-ike délután 2 óráját tűzöm ki Peselnek községébe, a kántori házban levő iskola helyiségbe, a hol a tervrajz és feltételek is megtekinthetők s a jelzett napig pályázni szándékozók ajánlataikat hozzám adják be. Szárazpatak, 1901. március 12-én.

(32. 1—1)

Balogh Ignác,
lelkész.

A Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házszer, amely már több mint 30 év óta megbízható be-dörzsölésül alkalmazatik köszvény-nél, csúznál és me hűléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt be-vásárláskor mindig figyelem-mel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” cégjegyzésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k árban úgy-szolva minden gyógyszerárban kap-ható. Főraktár: Török József gyógy-szeresznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

A Balaton Halászati Részv.-Társ.

Siófokon

szállít Siófokról külföldi módon készült

finoman páczolt hering-fajta halakat

4 li eres hordókban, vagy bádog dobozban két koronáért, „Rollmops” gőnyölt heringet 2 orona 40 fillérért utánvéte. Öt hordó vagy bádogdobozon felüli vételnél 10% engedmény. Továbbá:

fogast, kristály kocso-nyában

1/2 1. 2. 4. literes dobozban
1,30. 2.—, 3.—, 5.— koronáért. (26 3—3)

JANCSÓ GYULA kereskedő

ajánlja dusan felszerelt üveg, kő-edény és porcellán edények, ételés-, theas-, kávé- és moccakészleteit, finom és olcsóbb minőségben. Nagy választékban függő- és asztali petroleum lámpáit. Ajándékoknak alkalmas díszmü- és galanterie áruk, játékszer, képek, képkeretlécsek, zománcozott pléh- és érc edények, mindennemű evőeszközök, konyha-berendezési cikkeit, valamint utazó bőröndök, gyermekkocsik, vasmosdóasztalok és fűszerárú nagyraktárát, melyeket első forrásból beszerezve, mint első minőségű, nem kislejtett (auschuss), árut jutányos áron bocsájt a tisztelt vevő közönségnek. (28. 3—10)

Sz. 3938/900. tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Abod Imre végrehajtónak Dancs Lajos és társai végrehajtást szenvedett elleni 400 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (a kovásznai kir. járásbíró) területén lévő, Körös és Kovászna községek határán fekvő, a körösi 263. sz. tlkvb. foglalt 537. hrsz. egész ingatlanra 8 K.

595. " " " 2 "
1288. " " " 32 "
1341. " " " 47 "
1734. " " " 54 "
1825., 1827. " " " 8 "
2131. " " " 13 "
2279. " " " 54 "
2407. " " " 13 "
3272., 3273. " " " 3 "
3306/7. " " " 2 "

a körösi 390. sz. tlkvb. 2862—2878. hrsz. ingatlanból Dancs Lajos B) 9. alatti járandóságára 3 K. 25 f., a körösi 555. számú tlkvb. 342. hrsz. egész ingatlanra 101 K., a 835. hrsz. egész ingatlanra 20 K., az 1761. hrsz. egész ingatlanra 11 K., a 2148. hrsz. egész ingatlanra 123 K., a 2093/2. hrsz. egész ingatlanra 33 K., a kovásznai 409. sz. tlkvb. 834. hrsz. egész ingatlanra 160 K., a kovásznai 988. sz. tlkvb. az 5185. hrsz. egész

ingatlanra 7 K., a 3849/2. hrsz. egész ingatlanra 8 K., a 3427. hrsz. egész ingatlanra 11 K., a kovásznai 1114. sz. tlkvb. a 3302. hrsz. ingatlanra 3 K., a 8743. 8744., hrsz. ingatlanra 6 K. Összesen 722 korona 25 fillérben ezennel megállapított kikiáltási árban a körösi 263. sz. tlkvb. C) 1., a 390. sz. tlkvb. C) 6. alatt, a kovásznai 988. sz. tlkvb. C) 1. alatt bekebelezett haszonélvezeti jogok sérelme nélkül, az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi március hó 20-ik napjának d. e. 9 órákor ezen tlkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyommal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró, mint tlkvi hatóság.

Kovácsnán, 1900. decz. hó 12-én.
(25. 1—1.)

Száva,
kir. albiró.

Ny. Ifj. Jancsó M. nál Kézdi-Vásárhelyt.

Értesítés.

A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár 1901. május hó 16-tól az intézetnél elhelyezett és elhelyezendő betéti tőkéket — továbbbi intézkedésig — 4½% **kamatot fizet** és a tőkekamatadót is az intézet hordozza.

K.-Vásárhely, 1901. március 11-én.
(29. 1—3.)

Az igazgatóság.

Egy jó karban lévő, keveset használt

KERÉKPÁR

olcsó áron eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

BUTOR

készpénz fizetés mellett jutányos áron kapható

IFJ. JANCSÓ MÓZES butorraktárában

Kézdi-Vásárhelyen.